The Hebrew Journal

THE ONLY JEWISH DAILY IN ONTARIO.

דער אידישער

זשורנאל

The Hebrew Journal

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

UME III. No. 869 Toronto Friday December 31th 1915 פרייטאג דער 31טער דעצעמבער 1915 PRICE: 1 CENT

קריסטען מיט אידען פעראייניגט צו ערעקטען מר. ה. וויינבערג אלס מעיאר פון טאראנטא

אן אפענער בריעף צו די היגע וועהלער

בירגער פון טאראנטא ! דאס איז אונזער לעצטער בריעף פאר די היינטיגע עלעקשאנס און מיר האפען אז איהר וועט איהם לעזען.

מיר האפען אז איהר וועט איהם שענקען אייער אויפ־מערקזאמקייט פונקט ווי מיר וועדען זיך צו אייך מיט אונזער גרעסטען רעספעקט אלס בירגער פון אזא שטאט ווי טאראנטא.

מארגען איז נים נאר דער ערשטער טאג פון יאהר 1916, פון וועלכען טאג עס איז שוין צייט אז עס זאל זיך אנהייבען מעהר מזל ווי אין דער ערשט פערגאנגענער צייט, נאר עס איז אויך ראש השנה פאר טאראנטא.

בראש השנה יכתבון, מארגען, ראש השנה, וועט א י ה ר א ל י י ן אנשרייבען דאס קוויטעל פאר טאראנטא.

אין אייערע הענד ליגט דאס מזל, די צוקונפט, דאס גליק פון טאראנטא.

שלעכטע פערוואלטער פון א שטאט מוזען בעטראכט ווערען ווי פערפוילטע ציין אין א מענשענס מויל.

מען מוז זיי ארויסרייסען !

נאראנים ווילען דאס נים טהון. זיי האבען קיין מוטה נים זיך צו שיידען מיט'ן אלטען — כאטש פער־פיילטען — צאהן.

ער איז אויסגעפיילט, ער איז שלעכט, ער לאזט נים שלאפען, ער איז א שטערונג, ער שאדעט די איבריגע צייהן.

שיידען זיך מיט איהם ווילען זיי נים.

עס איז ז י י ע ר צאהן !

איהר אזוי האנדלען ? וועט איהר זיך האלטען מיט'ן אלטען צאהן בלויז דערפאר ווייל ער איז אייערער ? . . .

מר. ה. וויינבערג איז פערטיג זיך צו אפפערען פאר די בירגער פון טאראנטא. ער וויל דאס טהון און וועט עס טהון פאר דער עהרע בלויז.

זיינע ווייטרזשעם האט ער מנדר געווען פאר די מלחמה קרבנות.

נים איהם א געלעגענהייט !

ער קומט נים פון הימעל. ער איז נים קיין פרעמדער. איהר קאנט איהם.

גיט איהם א געלעגענהייט צו ארבייטען פאר אייך איין יאהר.

ער איז א פעהיגער געשעפטס־מאן. ער איז אן ארענגליכער געשעפטס־מאן. ער איז א מענש מיט טאקט און געשמאק.

קיין ר ע ה קאן דורכדעם חלילה ק י י נ ע ם נים ארויס קומען.

א טובה אבער וועט דערפון ארויס קומען גאנץ טאראנטא.

עס ליינט זיך.

עס ליינט זיך אלע בירגער, אלע קלאסען אלע פאר־ייען צו מאכען די דאזיגע פראבע.

"ערגער", זיי מר. וויינבערג האט זיך אויסגעדריקט אויף א גרויסען מיטינג פון פראמינענטע בירגער פון טאראנטא אין האט געקראגען א גרויסע אפפלאוז, "ערגער זיי עס איז קאן שוין נים זיין".

בעסער האט קיין שיער נים.

פאר דעם כבוד צו זיין מעיאר פון טאראנטא שענקט מר. ה. וויינבערג אייעך טויזענדער דאללאר, וועלכעס בעטייטיזט דאס ער האט קיין זייטיגע געלד פניות אין אויג בלויז ע ה ר ע און עהרע וועט ער קריעגען בלויז דאן ווען ער וועט אויעך געבען זיין צייט פעהיגקייט און ערפאהרונג פאר'ן וואהלזיין פון טאראנטא.

בירגער פון טאראנטא ! איב איהר זייט צופריעדען מיט דער אלטער אדמיניסטראציאן, וואוס פאר איהר. איב אבער איהר זייט נים צופריעדען, און קאנט נים זיין צופריעדען, דאן קוקט נים אויף קיין קליינלעכקייטען. פארגעסט אין פאראורטיילע, נאר וואוס פאר א נייער.

וואוס פאר אן ענדערונג, וואוס פאר פרישע כחות, פאר נייע כחות אין דער שטאדטיש אדמיניסטראציאן.

ווען די ענגלישע פרעסע, וועלכע דריקט איס די אידען און געפיהלען, די סימפאטיען און אנטיפאטיען, פון די בירגער, ווען די פרעסע וואלט געדענקט אז וויינ־בערג איז נים גוט, וואלט זי זיך נים געשעמט. זי וואלט ארויסגעקומען אפען. זי וואלט נים געקוקט אויף דעם וואס מר. ה. וויינבערג איז א איד . . .

זי וואלט איינפאך געזאגט אז מראנטער בירגער זי וואלט דייטליך געזאגט :

"בירגער וואוס נים פאר הערני וויינבערג !"

די ענגלישע פרעסע טהוט עס נים.

פערקעהרט :

אלע, מיט דער אייסנאהמע פון איינער — א קוואטער פון אלטען מעיאר — זיינען זעהר סימפאטיש צו מר. ה. וויינבערג.

וואס בעטייטיזט עס ? ענטוועדער דאס זיי האלטען מר. ה. וויינבערג פאר א געניאלען געשעפטסמאן און עהרען מאן אדער —

זיי האלטען דעם געטיזענעם מעיאר פאר זעהר זעהר, זעהר אונפעהיג.

אין יעדענפאל מוזט איהר אלס עהרענהאפטע טאראנטער בירגער וואוסטען פאר מר. ה. וויינבערג.

קיין נבראות ווילען מיר נים זאגען — מיר זיינען נאר נים אזעלכע גרויסע נאראנים —

דער שיקזאל פון טאראנטא ליעגט אין אייערע הענד.

אויב איהר ווילט אריינ גיבען א שטראם לעבען אין די עצמות חיבשות פון דער שטאדטיש אדמיניסטראציאן, שיקט אריין א פרישען מעשען מיט פרישע ענערגיע, מיט גרויסער אמבאציאן, וויבער וועט ארבייטען, אין ארבייטען אנערמיעדליך פאר דעם וואלזיין פון אלע בירגער פון טאראנטא.

אויב אבער איהר גלויבט אין דער פאליסי פון "לעססעי פעיר", דאס הייסט לאז עס קריכען ווי עס קריכט, דאן שטימט פאר'ן אלטען מעיאר אין לאזט עס קריכען ווי עס קריכט.

פאר אידען קאן שוין ערגער נים זיין, בעסער גע־ווים.

ארבייט היינט פאר דער ערוועהלונג פון מר. ה. וויינ־בערג, דאן שטימט פאר'ן אלטען מעיאר אין לאזט עס קריכען ווי עס קריכט.

פאר אידען קאן שוין ערגער נים זיין, בעסער גע־ווים.

ארבייט היינט פאר דער ערוועהלונג פון מר. ה. וויינ־בערג, דאן שטימט פאר'ן אלטען מעיאר אין לאזט עס א גליקלעך יאהר !

אן אויפרוף און אפפיעל צו די טאראנטער אידען

אידען !

דארפען מיר אייך בעטען איהר זאלט שטימען פאר מר. ה. וויינבערג ?

וועט איהר נים וואהלען אלע ווי איינער פאר מר. ה. וויינבערג ?

וועט דאס נים זיין קיין כבוד פאר אייך ?

צווייפעלט איהר חלילה אין מר. וויינבערגס עהרליכ־קייט ?

ווייסט איהר דען נים אז מיט זיין גיטער און טיכטי־גער ארבייט פאר דער גאנצער שטאט טאראנטא וועט ער ברייינגען כבוד דעם אידישען נאהמען ?

ווייסט איהר דען נים אז זיין א איד טהוט אן עולה זאגט מען אז אלע זייגען שלעכט און זיין איינער ארבייט ארענטליך אין געטריי ווערען אלע אידען געשעצט ?

ווייסט איהר דען דאס נים ?

פיעלע קריסטען וועלכע מיינען די טובה פון טא־אנטא ארבייטען אונערמיעדליך פאר דער ערוועהלונג פון מר. ה. וויינבערג אלס מעיאר.

וועלען דאס אידען נים טהון ?

איז דאס חלילה געגען אייערע אינטערעסען ?

איהר ווייסט אז ניין !

אידען פון טאראנטא, טויזענדער אייגען וואשטשען אייך זיי אזוי איהר וועט האנדלען אין דיעזער אנגעלעגענ־הייט.

האנדעלט זיי טראנטע, זיי גיטע אידען אין זיי גרויס־אין גיטע מענשען.

וואוס פאר מר. ה. וויינבערג, אין איהר וועט האבען געהאנדעלט ריכטיג אין נאכבעל אי אלס אידען אין געוויס, אלס טרייע בירגער פון דער בלוהענדער שטאט טאראנטא וועלכע איהר ווילט כלי ספק אז זי זאל בלוהען אין בלוהען

ווער עס פערנאכלעסיגט זיין וואוט בעגעהט א פערברעכען

א גרויסער שטאטס מאן האט אמאל געזאגט, „דער יעניגער וועלכער בענוצט זיך נים מיט זיין וואוט דארף דעם וואוט פערליהרען.

מען דאף עס בא איהם צוגעהמען !

און דאס איז ווירקליך אזוי.

א בירגער וועלכער האט א וואוט און פערנאכלעסיגט איהם, ער נעהט נים וואוטען, טהאר קיין וואוט נים האבען, ווייל ער ווייס זיך נים ווי צו בענוצען מיט איהם.

שטעלט אייך פאר וויפיעל וואלטען אונזערע ברידער אין רוסלאנד נים אויעך געגעבען זיי זאלען בעקומען שטים־רעכט.

פיעלע ערעלע אידישע קינדער האבען זיך מקריב געווען אויף דעם מזבח פון דער רוסישער רעוואלוציאן. זיי האבען געוואלט אין רוסלאנד זאלען אלע זיין גלייך אונזערע בעסטע אידישע יונ־גע לייט שטאמטען אין קאלטען סיביר אין קאטארגע פאר זייער פערלאנג פון גלייכע רעכטע.

וויפיעל וואלטען מיר נים געאפ־פערט דא, אז אונזערע ברידער אין רוס־לאנד זאלען האבען גלייכע רעכטע.

(פארזעצונג אויף פייזדש 2)

דער קעמפיין איז געענדיגט יעצט בליינט איבער בלויז צו טהון

דער אידישער קאנדידאט פיר מעיאר האט זיין קעמפיין גע־ענדיגט, זיין ערלעהרונג איז געזיכערט מיט אייער הילף.

וואס פון זיי ווערט געפאדערט.

דאס פון אייך ווערט געפאדערט. דעם אידישען קאנדידאט

ווי די נים אידישע צייטונגען בעהאנדלען איהם.

נעכטען ביינאכט וועגען געווען די לעצטע פערזאמלונגען וועלכע דער אידי־שער קאנדידאט פאר מעיאר האט אדרע־סירט הערליכע סצענעס האבען זיך אפ־געשפיעלט אין אלע פלעצער אין וועס־כע מר. הערני וויינבערג איז געווען.

עס זיינען געמאכט געוואָרען דע מאנסטראציאנען פון נים אידיש בירגער פאר'ן אידישען קאנדידאט, עס איז פאר געקומען עטוואס אזעלכעס וואס טאראנ־טא האט נאך נים געזעהען, ביז יעצט.

דאס איינציגע וואס מען הערט ווערט אין שטאט איז ד ר י י נ ב ע ר ג

וויינבערג איז דא געווען, וויינבערג האט גערעדט, וויינבערג, האט געזאגט, אן אזוי ווייטער מיט איין וואוט בא יעדען בירגער אויף די ליפען אין דער נאמען פון'ם אידישען קאנדידאט, ווי ווייט מר. וויינבערגס נאמען איז אפי־לער אין שטאדט קען מען זעהען דער פון וואס אלע ענגלישע צייטונגען הא־בען געפונען פאר נייטיג צו שיקען רעפאר־טערס צו מר. וויינבערגען.

די רעפארטעס זיינען אריינגעקומען צו מר. וויינבערגען און האבען פון איהם פערלאנגט ער זאל זיי זאגען צו וועלכע פערזאמלונגען ער געהט. און זיי זיינען טאקע איהם נאכגעפאהרען א נאנצען אוועגד, און געגומען נאטיצען פון זיינע רעדעס.

אדרעסירענדיג א פערזאמלונג אין דער רומענישער שולהל אויף סענטער עוו. האט דער אידישער קאנדידאט פאר מע־יאר ערקלעהרט דער קעמפיין איז שוין געענדיגט יעצט אין בלויז פערבלייבען צייט צו טהון, אין טהון דארפט איהר אליין וויסען וואס.

ערהאלטען אייך פאר מעיאר ! הע־רען זיך געשריהען.

דער אידישער קאנדידאט פון מעיאר פון טאראנטא שענקט מר. ה. וויינבערג אייעך טויזענדער דאללאר, וועלכעס בעטייטיזט דאס ער האט קיין זייטיגע געלד פניות אין אויג בלויז ע ה ר ע און עהרע וועט ער קריעגען בלויז דאן ווען ער וועט אויעך געבען זיין צייט פעהיגקיי־טען און ערפאהרונג פאר'ן וואהלזיין פון טאראנטא.

בירגער פון טאראנטא ! איב איהר זייט צופריעדען מיט דער אלטער אדמיניסטראציאן, וואוס פאר איהר. איב אבער איהר זייט נים צופריעדען, און קאנט נים זיין צופריעדען, דאן קוקט נים אויף קיין קליינלעכקייטען. פארגעסט אין פאראורטיילע, נאר וואוס פאר א נייער.

וואוס פאר אן ענדערונג, וואוס פאר פרישע כחות, פאר נייע כחות אין דער שטאדטיש אדמיניסטראציאן.

ווען די ענגלישע פרעסע, וועלכע דריקט איס די אידען און געפיהלען, די סימפאטיען און אנטיפאטיען, פון די בירגער, ווען די פרעסע וואלט געדענקט אז וויינ־בערג איז נים גוט, וואלט זי זיך נים געשעמט. זי וואלט ארויסגעקומען אפען. זי וואלט נים געקוקט אויף דעם וואס מר. ה. וויינבערג איז א איד . . .

זי וואלט איינפאך געזאגט דיטאראנטער בירגער זי וואלט דייטליך געזאגט :

"בירגער וואוס נים פאר הערני וויינבערג !"

די ענגלישע פרעסע טהוט עס נים.

פערקעהרט :

אלע, מיט דער אייסנאהמע פון איינער — א קוואטער פון אלטען מעיאר — זיינען זעהר סימפאטיש צו מר. ה. וויינבערג.

וואס בעטייטיזט עס ? ענטוועדער דאס זיי האלטען מר. ה. וויינבערג פאר א געניאלען געשעפטסמאן און עהרען מאן אדער —

זיי האלטען דעם געטיזענעם מעיאר פאר זעהר זעהר, זעהר אונפעהיג.

אין יעדענפאל מוזט איהר אלס עהרענהאפטע טאראנטער בירגער וואוסטען פאר מר. ה. וויינבערג.

קיין נבראות ווילען מיר נים זאגען — מיר זיינען נאר נים אזעלכע גרויסע נאראנים —

דער שיקזאל פון טאראנטא ליעגט אין אייערע הענד.

אויב איהר ווילט אריינ גיבען א שטראם לעבען אין די עצמות חיבשות פון דער שטאדטיש אדמיניסטראציאן, שיקט אריין א פרישען מעשען מיט פרישע ענערגיע, מיט גרויסער אמבאציאן, וויבער וועט ארבייטען, אין ארבייטען אנערמיעדליך פאר דעם וואלזיין פון אלע בירגער פון טאראנטא.

אויב אבער איהר גלויבט אין דער פאליסי פון "לעססעי פעיר", דאס הייסט לאז עס קריכען ווי עס קריכט, דאן שטימט פאר'ן אלטען מעיאר אין לאזט עס קריכען ווי עס קריכט.

פאר אידען קאן שוין ערגער נים זיין, בעסער גע־ווים.

ארבייט היינט פאר דער ערוועהלונג פון מר. ה. וויינ־בערג, דאן שטימט פאר'ן אלטען מעיאר אין לאזט עס א גליקלעך יאהר !

הערני וויינבערג.

וואס אלדערמאן מענווייער זאגט

ווען איך האב היינט געזעהן דעם גיטמיטיגען שטייבעל אייפ'ן גוט בעהאנ־טען געזיכט פון "אלטען" אלדערמאן מענווייער פון ווארד 3 האב איך געט האכט אז די פראגע : "מחסידי אמות העולם" האט קיין מאל אזוי נים געפאסט ווי קיין נקט אידען ווי צו אלדערמאן מענווייער. ער איז באמת מחסידי אמות העולם. און ווען איך בין הייגט געגאנ־גען האבען מיט איהם אן אינטערווייו איז דאס נים געזיגען מיט'ן צוועק עטוואס נייד עס פון איהם צו הערען.

וואס פיר א נייעס האב איך גע־זאלט ערוואַרטען ?

אז ער איז א פריינד פון אידען ?

ווער ווייס דאס נים ?

און דאך בין איך געגאנגען האבען מיט איהם אן אינטערווייו.

עס איז א מנהג במעט :

אן אלטער אלדערמאן אין וואַרד 3, אין אן אידען, א גוטע און אינ־טעלינטע פערזענליכקייט, דארף מען אין האבען מיט איהם אן אינטערווייו.

"וואס דענקט איהר אלדערמאן מענ־ווייער, פון אייערע אידישע וועהלער ? יעלען זיי שטימען פאר אייך ווייעדע אלס אלדערמאן אין וואַרד 3 ?"

"געוויס", האט דער אלדערמאן גע־ענטפערט, גוטמיטיג.

"איך האב קיין מאל נים געעווייי פעלט אין דער פריינדשאפט פון די אי־דען און איך קאן תמיד זיכער געווען מיט זייער וואוס, און איך בין זיכער אז זיי פון זייער זייט זיינען אויך איבער צייגט אז זיי האבען אין מיר אן אמת'ן פריינד. עס איז דאך שוין יאהרען אז מיר קענען זיך געגענזייטיג, אין עס איז דארום צייט אז מיר זאלען ווייסען פריהער ווי יעדער פון אונז וועט האנד לען אין בעשטימטע פעלד.

" קומט עס וואס מען הערט צוויי שען אידען תמיד אייער נאהמען אויף ווייערע ליפען, ווי אזוי מיין איך, איז דאס געגומען צו אזא געגענזייטיגער פריינדשאפט ?"

"נאטירלעך", האט ער געענט פערט, "אונזער ליעבע איז נים קיין פלאטאנישע. איך האב געלעבט צווישען זיי אין איך האב געהאט א געלעגענהייט צו קענען זיי אין איך האב איינגעפונען אז די חסרונות זייערע זיינען נים גרע סער פון חסרונות פון זייערע שכנים. זיי זיינען דאך מעהר נים ווי מענשען.

ווייל אזהר אז אזוי זאל ווייטער אז נעהן דאן שטימט פאר דער זעלבער אד מיניסטראציאן וועלכע האבען בליין ארויס געגאנגען פון אויך אייער וואוס אין דאן האבען זיי אייך אפילו נים געוואלט קע נען.

אידען אויב איהר זענט צופריעדען מיט דער אלטער אדמיניסטראציאן פון סיטי האלל שטימט פאר איהר ווייעדר גע־ענקט איהר ווידער ווי מען האט אייך אינגארייט, דאן זאל אייער וואוס פאר מיר זיין א פראטעקט געגען דער אלטער אדמיניסטראציאן נים נים קיין קיש פאר א פאטש, און ווען יענער שפייט אויף

(פארזעצונג אויף פייזדש 2)

מיוניסיפאל עלעקשאן 1916

ספעשעל נאטיס צו אידישע וואוטערס

אזוי ווי דער עלעקשאן טאג פאלט אויס אין אידישען שבת, האבען אידען דאס רעכט אז ווערען באלאטס זאלען גע־צייכנט ווערען פון דעם דעפעזיטס רע־גיסטריר אפיסער ערקלעהרענדיג איהם זאגען דאס עס איז רעלעוענט נים ער וויכט פאר זיי צו מאכען דעם צייכען אויפ'ן באלאט אים שבת.

מ. א. ליטטל חזשאהן

סיטי קלערק.

בריקען פערניכטעט אין פוילען

בערלין דעצ. 30

אין פלאט פוילען זענען פערניכטעט געוואָרען אלע בריקען. וועלכע נעהן אי בער'ן ווייכסעל, די דייטשע מיליטער אז טאריטעטען ארעסטירען פיעלע אייגוואה־נער אבער די בריקען שיקט דייטשלאנד ביי אויטאָפאָר אמ ארמיי אין פוילען פארק געפינט זיך 50 מייל פון דייט־שען גרענעצ.

זאגט זיי בלויז אז אלדערמאן מענווי־ער ווייניגשט זיי א גליקלעך נייי יאהר און זיי וועלען זיכער זיין אז איך מיין דאס כין טיעפען הערצען".

ווען איך בין אויעך געגאנגען האב איך געטראכט :

א מול וואַרד 3 האט עס צו האבען אזא אלדערמאן ווי מענווייער.

די אידישע וועהלער מוזען אומ־בעדינגט אבשטימען פאר די פאלגענדע קאנדידאטען :

מעיאר

הערני וויינבערג

באארד אף קאנטראָלס

טאמפסאן קעמעראן פאסטער סימפסאן

אלדערמאן וואַרד 2

ביעמיש ריסק

אלדערמאן וואַרד 3

מענווייער מעקבריד ראמסדען

אלדערמאן וואַרד 4

סינגער נעסביט מיילס

אלדערמאן וואַרד 5

טהאמפסאן וואַרדען ארטשיבאלד

אלדערמאן וואַרד 7

וועטטער

באארד אף עדיוקעישאן וואַרד 4

מיילס וואוקס

ביי־ראאס וואוט "ניין" אין־דער ראדיאל היידרא ביי־ראאס.

וואוט "יעס" דאס די מעמבערס פון דער באארד אף עדיוקעישאן זאלען אי־ר וועהלס ווערען אלע אחד

A S Frejdus c/o The New York Public Library 476 Fifth Ave